

Folkhälsomyndigheten

Mottagare
Socialdepartementet

Handläggare
Jenny Hellman

Vårt ärendenummer
03638-2020

Ert ärendenummer
S2020/06467/SOF (delvis)

Datum
2020-09-15

Sida
1 (12)

Folkhälsomyndighetens återrapportering av regeringsuppdrag

Analys av det tillfälliga förbudet mot besök i särskilda boendeformer för äldre.

I enlighet med regeringens uppdrag [Analys av det tillfälliga förbudet mot besök i särskilda boendeformer för äldre] översänds härmed Folkhälsomyndighetens redovisning.

Inledning

Som en åtgärd för att begränsa smittspridningen av covid-19 till personer som bor på särskilda boendeformer för äldre (särskilda boenden) har regeringen beslutat att införa ett nationellt förbud mot besök på dessa boenden. Undantag från förbudet får medges i det enskilda fallet, om det finns särskilda omständigheter och risken för spridning av covid-19 är liten. Besöksförbudet trädde i kraft den 1 april 2020 och gäller till och med den 30 september.

Arbetet med att begränsa smittspridning i särskilda boenden för äldre är högt prioriterat av såväl nationella myndigheter som regioner och kommuner. Kunskapsläget kring covid-19 har successivt ökat och vi har bättre kännedom om smittspridningen och därmed prevention liksom riskgrupper och behandling. Rutiner och rekommendationer kring arbetssätt för att begränsa smittspridning på särskilda boenden har kontinuerligt utvecklats och anpassats och smittspridningen inom boendena är idag mycket låg.

Besöksförbudet har gjort att många äldre är isolerade från närstående och känner sig ensamma. Isolering, eller avsaknad av nära kontakt med familj och vänner, kan upplevas som påfrestande och kan påverka både den psykiska och den fysiska hälsan, på både kort och lång sikt.

Folkhälsomyndigheten har fått i uppdrag att utifrån sitt verksamhetsområde analysera om det tillfälliga besöksförbudet i särskilda boendeformer för äldre för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19 bör fortsätta att gälla efter den 30 september 2020. Om myndigheten gör bedömningen att det är möjligt och lämpligt att det nu gällande tillfälliga förbudet upphör att gälla ska myndigheten redovisa vilket stöd på myndighetsnivå som kan ersätta besöksförbudet. Ett sådant stöd ska i så fall kunna tillämpas från och med den 1 oktober 2020 och bidra till att spridningen av sjukdomen covid-19 på äldreboenden förhindras.

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten har i uppdrag av regeringen att analysera det tillfälliga förbudet mot besök inom särskilda boendeformer för äldre. Uppdraget består av två delar:

- Analysera om det tillfälliga besöksförbudet kan upphöra att gälla den 30 september 2020.
- Redovisa vilka stöd på myndighetsnivå som i så fall kan ersätta besöksförbudet och som kan börja tillämpas den 1 oktober, 2020.

Folkhälsomyndigheten bedömer att besöksförbudet kan upphöra att gälla den 30 september 2020. Bedömningen grundar sig på att förutsättningarna har förändrats sedan besöksförbudet infördes, behovet av det tillfälliga besöksförbudet är väsentligt mindre nu samtidigt som de negativa effekterna ökar med ett långvarigt besöksförbud.

Idag har smittspridningen på äldreboenden nästan upphört och smittspridningen i samhället är mindre än när besöksförbudet infördes, kunskapsläget om covid-19 har förbättrats och ökar succesivt, verksamheterna har haft tid att förbättra kunskaperna och följsamheten till de basala hygienrutinerna och se över andra rutiner för att minska risken för smittspridning. Regionernas testningskapacitet är nu också utbyggd för såväl pågående covid-19-infektion som förekomst av antikroppar.

Besöksförbudet har för många inneburit en saknad efter närstående som inte längre tillåts att komma på besök. Ensamhet och ofrivillig isolering kan leda till negativa konsekvenser såsom sämre hälsa och annan sjuklighet, vilket i sin tur kan leda till ett ökat vårdbehov. Ensamhet har också stor inverkan på den psykiska hälsan.

Det är av vikt att verksamheterna, efter att besöksförbudet hävs, har förutsättningar så att boende kan ta emot besök på ett säkert sätt. Som ett stöd till verksamheterna har Folkhälsomyndigheten tagit fram rekommendationer för hur säkra besök i särskilda boendeformer för äldre kan genomföras. Myndigheten kommer också att ta fram informationsmaterial riktat till besökare och personer som bor på särskilda boenden för äldre baserat på de allmänna råden för att minska smittspridning. Det är samtidigt viktigt att en hög beredskap för att upptäcka nya fall av covid-19 upprätthålls, liksom övriga rekommenderade åtgärder såsom generös testning även vid ospecifika symtom, screening och omfattande smittspårning om positiva fall identifieras.

Folkhälsomyndigheten har genomfört uppdraget i samråd med Socialstyrelsen som har motsvarande uppdrag.

Bakgrund

Ålder är den viktigaste riskfaktorn för allvarlig sjukdom i covid-19 (Williamson EJ, Walker A J, Bhaskaran KB, Bacon S, Bates C, Morton CE al. Factors associated with COVID-19-related death using Open SAFELY. Nature 2020 July 8; 584: 430–6). Personer som bor på särskilda boenden för äldre har ofta en hög ålder och många är också multisjuka. Det krävs därför ofta mycket stöd och nära omsorg från personal på särskilda boenden vilket i sig kan innebära en ökad risk för smittspridning. Att begränsa riskerna för smittspridning av covid-19 till särskilda boenden är mycket angeläget och besök kan utgöra en risk om de inte genomförs på ett säkert sätt.

Covid-19 spreds snabbt till äldreboenden i Sverige under mitten av mars till mitten av april (figur 1) och äldreomsorgen har drabbats hårt. Nästan hälften av det totala antalet dödsfall med covid-19 har skett på särskilda boenden för äldre och särskilda insatser inom denna verksamhet är därför viktigt (data från Socialstyrelsen). Det har förekommit stora regionala skillnader och alla regioner har inte drabbats lika hårt. Folkhälsomyndigheten rekommenderade den 10 mars verksamhetsansvariga att kraftigt begränsa besöken inom äldreomsorgen och den 1 april införde

regeringen ett formellt besöksförbud. Förbudet syftade till att försöka skydda den allra sköraste populationen från smittspridning av covid-19.

Sedan covid-19-epidemin startade har flera åtgärder utvecklats och implementerats för att begränsa spridningen till särskilda boenden. Verksamheterna har skapat rutiner för lämpliga arbetssätt och kunskapsläget kring till exempel hur covid-19 sprids har ökat samtidigt som utökad provtagning med vägledning för provtagning och smittspårning utvecklats. Erfarenheter kring arbetssätt för att minska smittspridning har delats mellan verksamheter och kommuner, bland annat genom Folkhälsomyndighetens rapport Exempel på åtgärder för att minska spridning av covid-19 på särskilda boenden för äldre.

Syfte

Syftet med uppdraget är att Folkhälsomyndigheten, utifrån sitt verksamhetsområde och i samråd med Socialstyrelsen, analyserar och väger tänkbara negativa och positiva effekter av det rådande besöksförbudet. Detta för att kunna ge regeringen en rekommendation kring om besöksförbudet ska förlängas eller ej, baserat på en analys av dagens situation, befintlig kunskap om covid-19 och åtgärder som vidtagits.

Metod

Analysen av det tillfälliga besöksförbudet har gjorts genom att vi analyserat utvecklingen covid-19 i samhället och på särskilda boenden för äldre. I analysen har vi inkluderat Folkhälsomyndighetens modulerade scenarier för utvecklingen av covid-19 som tagits fram inom ramen för Regeringsuppdraget att ta fram en plan inför eventuella nya utbrott av covid-19 (S2020/05823/FS). Myndigheten har också tagit in kunskap och synpunkter från olika berörda aktörer såsom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) socialchefsnätverk, styrelsen för Riksföreningen för medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) och medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR), Folkhälsomyndighetens vårdhygiennätverk och Socialstyrelsens etiska råd.

Avgränsningar

Säkra besök på särskilda boenden för äldre är endast en del i helheten för att begränsa smittspridning av covid-19 till och inom dessa boenden. Verksamheterna är komplexa och det finns många riskmoment och möjliga vägar för smittan att komma in och spridas på ett boende. Det finns andra åtgärder som troligen är viktigare för att begränsa smittspridningen än besöksförbud i nuläget. Äldreomsorgen behöver fortsätta det arbete som inletts under våren med att skapa rutiner och förändra arbetssätt. Här ingår både beredskap för konkreta insatser och att inleda långsiktigt förbättringsarbete för att minska effekterna av eventuella kommande utbrott av covid-19 och andra infektioner. Utöver detta regeringsuppdrag att analysera besöksförbudet har Folkhälsomyndigheten andra

projekt och regeringsuppdrag där myndigheten utreder och föreslår mer långsiktiga åtgärder för att minska spridning av covid-19 och andra smittsamma sjukdomar i särskilda boenden i sin helhet.

De stöd som presenteras här är stöd som kan ges på myndighetsnivå, det vill säga generella stöd från Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen samt i specifika fall från de regionala Smittskyddsenheterna. Stöden har begränsats till besökssituationen och ska vara tillämpbara från 1 oktober.

De stöd som tas fram inom uppdraget är dels riktade till verksamheterna och dels till personer som bor på särskilda boenden för äldre och deras besökare. Olika stöd föreslås till de olika målgrupperna, se lista med förslag på stöd från myndigheter i avsnittet Förslag till åtgärder.

Uppdragets genomförande

Under uppdragets genomförande har samråd skett regelbundet med Socialstyrelsen som också har ett motsvarande uppdrag.

Analys av det tillfälliga besöksförbudet

Besöksförbudets införande

Besöksförbudet infördes med syfte att minimera risken för att få in smitta på boenden. De äldre på särskilda boenden är ofta mycket sköra och behöver även fortsättningsvis skyddas på bästa möjliga sätt mot covid-19. Kommer smittan in i en verksamhet medför det även en risk för smitta bland personalen vilket kan leda till försämrad patientsäkerhet med en hög andel sjuka i personalgruppen och bristande bemanning eller fler vikarier. Bristande bemanning och stor andel timvikarier har bland annat identifierats som risker för fall av covid-19 i den webbenkät som Folkhälsomyndigheten, Smittskyddsenheterna i Stockholm och Sörmland genomförde på särskilda boenden för äldre i början av pandemin. Utifrån ett medboendeperspektiv innebär också besöksförbudet att ingen behöver utsättas för smittrisk via medboendes besökare i de gemensamma lokalerna.

Smittvägar

Särskilda boenden för äldre är komplexa verksamheter och covid-19 kan ta många vägar in på ett boende, varav besökare är en väg. En annan väg är genom personal som ofta behöver arbeta nära de personer som bor på boendet i olika omsorgsmoment. Dessutom kan smitta följa med då nya personer flyttar in eller återkommer från exempelvis sjukvård eller vid växelvård och som rör sig i de gemensamma lokalerna på ett annat sätt än vad besökare gör. Medboende med demenssjukdom kan ha svårare att följa olika förhållningsregler (till exempel handtvätt eller att hålla avstånd och fysisk distans) vilket medför ökad smittrisk. Besöksförbudet reglerar således enbart en av dessa smittvägar.

Fysiska och psykiska konsekvenser

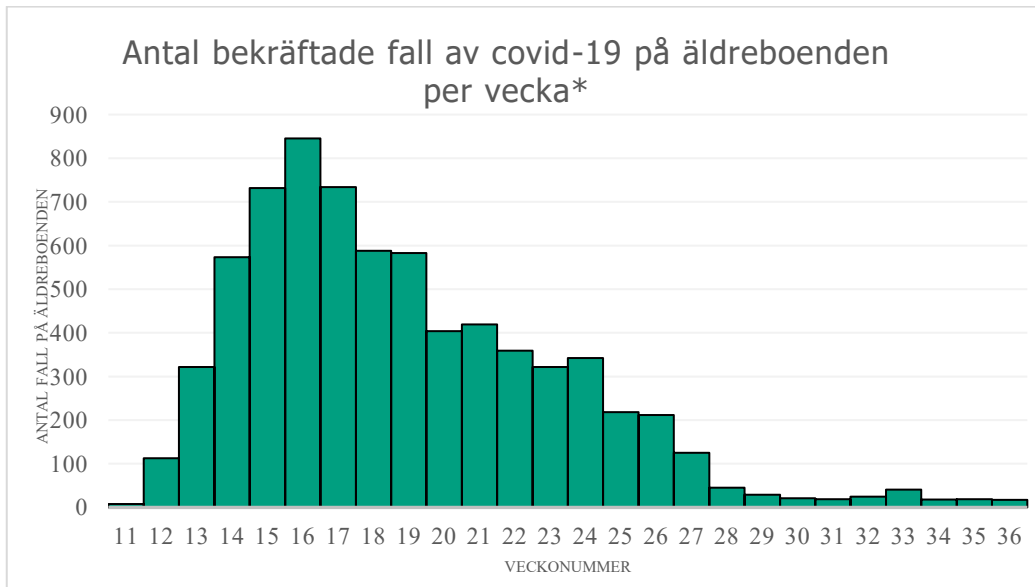
Folkhälsomyndigheten har fått signaler om att många personer på äldreboenden och anhöriga upplevt negativa konsekvenser av besöksförbudet och att de har känt sig ensamma och övergivna. Avsaknad av nära kontakt med familj och vänner och upplevelse av ensamhet kan innebära stora påfrestningar för den psykiska och den fysiska hälsan, på både kort och lång sikt, vilket i vissa fall kan få allvarliga konsekvenser i en redan sårbar grupp. Det finns också risk att äldre personer på särskilda boenden, på grund av besöksförbudet, får mindre vardagsmotion då ett besök av en anhörig kan inkludera en promenad som det annars inte ges möjlighet till.

Behovet av besöksförbudet har minskat

Behoven av ett fortsatt tillfälligt besöksförbud har minskat genom att den snabba spridningen av covid-19 på äldreboenden och i samhället nu har avtagit. Antalet fall har minskat och den akuta belastningen på hälso- och sjukvården är betydligt lägre. Erfarenheter och studier har successivt ökat kunskapsläget kring covid-19 och givit allt bättre kännedom om bland annat smittspridning och därmed prevention, och behandling. Testkapaciteten är också utökad.

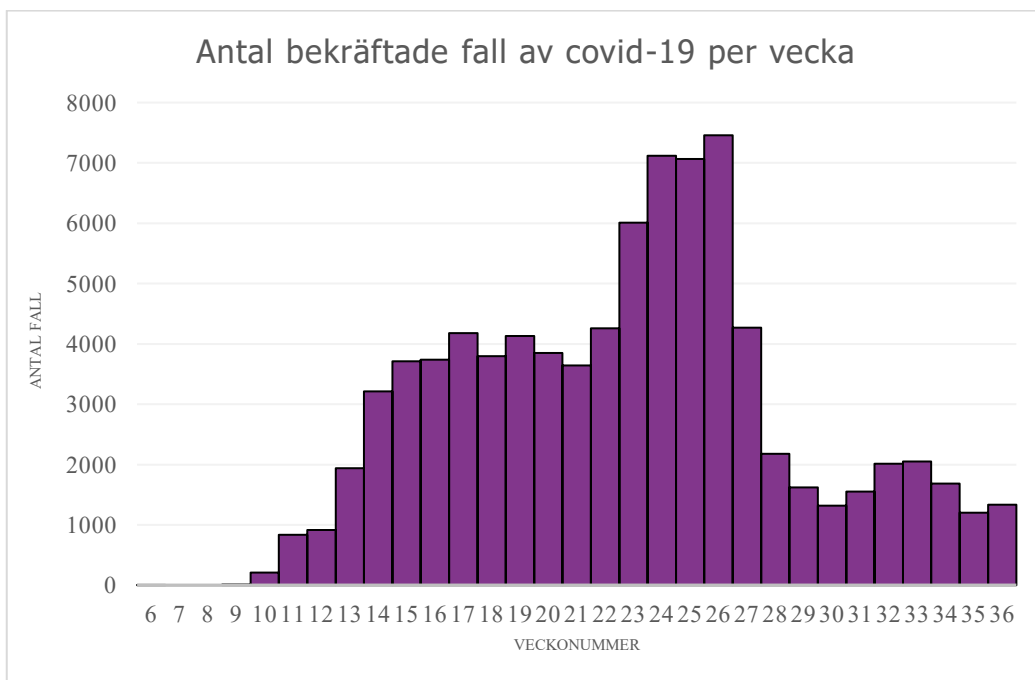
Den epidemiologiska utvecklingen av covid-19 har stor betydelse för vilka generella åtgärder som behöver vidtas. Den snabba spridningen av covid-19 som skedde på äldreboenden i början av pandemin har avtagit, precis som i övriga samhället, se figur 1 och figur 2. Antalet fall minskar i de flesta regioner och aggregerat på nationell nivå ses en sjunkande trend i samtliga åldersgrupper (data från Folkhälsomyndigheten). PCR-testningen utökades successivt under våren till att inkludera personer med milda symtom varför antalet bekräftade fall ökade kraftigt i statistiken från ca vecka 23 och framåt. Antalet nya bekräftade fall per vecka inom äldreboende avklingade däremot relativt snabbt, vilket indikerar att de många åtgärder som vidtogs inom särskilda boenden för äldre tidigt i pandemiförloppet hade en god effekt. I enlighet med de scenarier som Folkhälsomyndigheten tagit fram och rapporterat till regeringen (S2020/05823/FS (delvis)) är den mest troliga utvecklingen att smittan fortsättningsvis kommer att spridas främst genom lokala och regionala utbrott vilket motiverar lokalt anpassade åtgärder. Den epidemiologiska utvecklingen av covid-19 med sjunkande antal fall i samhället och inom äldreboenden indikerar att det tillfälliga nationella besöksförbudet nu kan upphöra.

Figur 1. Antalet fall av covid-19 på äldreboenden per vecka. Källa: Folkhälsomyndigheten.

*Fall på äldreboenden klassificeras utifrån folkbokföringsadress, provtagningsklinik samt uppgifter från regionala smittskyddsenheter. Viss felklassificering kan förekomma. För statistik om fall inom äldreomsorg utifrån registerdata hänvisas till Socialstyrelsens statistik bland äldre utifrån boendeform.

Figur 2. Totalt antal fall av covid-19 per vecka. Källa: Folkhälsomyndigheten.

Dialog med aktörer inom området

Som en ytterligare del i analysen av besöksförbudet har Folkhälsomyndigheten tillsammans med Socialstyrelsen inhämtat kunskap och synpunkter från Socialstyrelsens etiska råd. Rådets ledamöter var eniga om att besöksförbudet är en oproportionerlig åtgärd i dagens epidemiologiska läge och att förbudet inte bör förlängas.

Synpunkter har också tagits in via SKRs Socialchefsnätverk, styrelsen i Riksföreningen för MAS och MAR samt Folkhälsomyndighetens vårdhygiennätverk. Sammanvägt ser dessa aktörer att det nationella besöksförbudet kan upphöra samtidigt som representanterna befarar att smittspridningen återigen kan komma att öka om besöksförbudet upphör. Det framfördes viss oro grundad i en avsaknad av nationella rekommendationer kring säkra besök och otillräckliga verktyg om rekommendationer inte följs av besökarna. Önskemål uttrycktes också om möjlighet att utfärda lokala tillfälliga besöksförbud om det epidemiologiska läget skulle ändras i området eller lokalt på ett boende, vilket det idag saknas juridiska förutsättningar för på särskilda boenden för äldre (se nedan kapitel Regler och rekommendationer till skydd mot smittspridning).

Regler och rekommendationer till skydd mot smittspridning

Folkhälsomyndigheten har enligt smittskyddsförordningen (2004:255) bemyndigande att meddela de föreskrifter som krävs för ett ändamålsenligt smittskydd samt till skydd för enskilda. Av förarbetena framgår att föreskrifterna kan avse vitt skilda områden och får bland annat avse specifika smittskyddsåtgärder som behövs för att förhindra smittspridning av allmänfarliga sjukdomar. Folkhälsomyndigheten konstaterar dock att detta bemyndigande inte ger myndigheten juridiska förutsättningar att föreskriva om en sådan typ av inskränkande åtgärd som besöksförbud på särskilda boenden. Som framgått ovan anser myndigheten inte heller att det är en nödvändig eller proportionerlig åtgärd utifrån det nuvarande epidemiologiska läget.

Det huvudsakliga smittskyddsarbetet i Sverige genomförs frivilligt med betoning på individens och samhällets ansvar. Det framgår av smittskyddslagen (2004:168) att var och en har ett ansvar för att så långt som möjligt vidta rimliga försiktighetsåtgärder för att skydda såväl sig själv som andra mot att utsättas för risk att smittas av smittsamma sjukdomar.

Av Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om allas ansvar att förhindra smitta av covid-19 m.m. (HSLF-FS 2020:12) följer bland annat att alla verksamheter i Sverige utifrån rekommendation från Folkhälsomyndigheten och smittskyddsläkare ska säkerställa att de vidtar lämpliga åtgärder för att undvika smittspridning av covid-19. Verksamheter som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen Socialstyrelsens har vidare föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg (2015:10) att följa. Därtill har alla ett personligt

ansvar att vara noggranna med handhygien, hålla avstånd till varandra och att stanna hemma och undvika kontakter om man har symtom. Personer över 70 år och andra riskgrupper bör därutöver begränsa sina kontakter. Detta regelverk finns således redan på plats och innebär bland annat, om besöksförbudet upphör att gälla, att de särskilda boendeformerna för äldre har ett ansvar att vidta åtgärder för att undvika smittspridning.

Folkhälsomyndigheten utreder förutsättningarna för att, om det epidemiologiska läget medger det, lätta på restriktionerna för personer över 70 år. Dessutom undersöks möjligheten att meddela föreskrifter och allmänna råd som är tillämpliga vid lokala utbrott där skärpta råd för att minska risken för smittspridning kan regleras. I dessa kan åtgärder för att minska risken för att smittspridning uppstår inom särskilda boenden för äldre regleras, såsom att personer över 70 år bör undvika fysiska kontakter och att alla människor, om det är möjligt, bör undvika att besöka särskilda boende för äldre.

Folkhälsomyndigheten utreder vidare om det bör rekommenderas att hushållskontakter till en person med bekräftad covid-19 bör ges förhållningsregler innebärande att denne ska stanna hemma och därmed undvika kontakt med andra personer än de i samma hushåll. Även denna åtgärd minskar risken för att smittspridning uppstår med anledning av besök på särskilda boenden för äldre.

Smittskyddslagen innehåller därutöver bestämmelser som reglerar tvingande åtgärder som kan vidtas när smitta upptäckts. Dessa åtgärder har dock begränsningen att de inte kan vidtas för att förhindra att smitta kommer in. Merparten av bestämmelserna i smittskyddslagen är dessutom individuellt utformade, såsom beslut om karantän, förhållningsregler och isolering. Det finns alltså begränsade möjligheter att med stöd av smittskyddslagen vidta åtgärder på en mer generell nivå eller för grupper av människor. Bestämmelserna innebär dock en möjlighet för behandlande läkare eller smittskyddsläkare att vidta skarpa åtgärder för att begränsa ett eventuellt utbrott på ett särskilt boende för äldre. Även detta regelverk är tillämpligt redan idag.

Därtill har Folkhälsomyndigheten möjlighet att med stöd av smittskyddslagen besluta om avspärrning av ett område. Avspärrning innebär ett förbud för den som vistas i området att lämna det och ett förbud för den som befinner sig utanför området att besöka det. I det enskilda fallet kan Folkhälsomyndigheten medge undantag från beslutet. Avspärrning är en åtgärd som syftar till att utreda smittkällan eller smittspridningen och är inte utformad för att tillämpas i en situation som nu är aktuell. Det är dessutom inte ett lämpligt verktyg när det gäller särskilda boenden för äldre eftersom det skulle innebära hinder för exempelvis såväl personal som leveranser att lämna respektive besöka boendet.

Förslag till åtgärder

Besöksförbudet

Folkhälsomyndigheten föreslår att det tillfälliga förbudet mot besök inom särskilda boendeformer för äldre upphör att gälla efter den 30 september 2020.

Stöd från myndigheter

Om det nu gällande tillfälliga förbudet mot besök i särskilda boendeformer för äldre upphör att gälla efter den 30 september 2020, ska Folkhälsomyndigheten redovisa vilket stöd myndigheter kan ge. De redovisade stöden ska i så fall kunna tillämpas från och med den 1 oktober 2020.

Förslag på myndighetsstöd:

- Socialstyrelsen har tagit fram föreskrifter som reglerar verksamheternas ansvar för att skapa förutsättningar så att boende kan ta emot besök på ett säkert sätt när besöksförbudet upphör att gälla.
- Folkhälsomyndigheten har tagit fram förslag på rekommendationer till verksamheterna vid besök i särskilda boenden för äldre under covid-19-pandemin. Dessa rekommendationer ska kunna användas som stöd vid tillämpningen av Socialstyrelsens föreskrifter om säkra besök och anpassas efter lokala förutsättningar.
- Folkhälsomyndigheten tar fram informationsmaterial riktat till personer som bor på särskilda boenden för äldre och besökare för att begränsa risk för smittspridning av covid-19 i samband med besök.
- Socialstyrelsen tar fram stödmaterial till verksamheterna för planering av säkra besök.
- Folkhälsomyndigheten utreder förutsättningarna att meddela föreskrifter och allmänna råd vid lokala utbrott där skärpta råd för besök till äldreboenden kan ingå om den epidemiologiska situationen så fordrar.
- Regionerna bör organisera stödet till kommuner och verksamheter så att Smittskyddsläkarens råd och anvisningar om smittskyddsåtgärder när verksamhetsansvariga och ytterligare åtgärder kan vidtas i situationer med ökad smittspridning i regionen eller på ett särskilt boende.

Slutsatser

Folkhälsomyndigheten bedömer att det tillfälliga besöksförbudet kan upphöra efter den 30 september 2020. Behovet av det tillfälliga besöksförbudet har minskat bland annat eftersom smittspridningen av covid-19 på särskilda boenden och i samhället i Sverige har sjunkit avsevärt sedan dess införande samtidigt som de negativa effekterna på individen troligen ökar med ett långvarigt besöksförbud. Vunna erfarenheter och forskningen har successivt bidragit till ett ökat kunskapsläge kring

smittspridning, prevention och behandling av covid-19. Genom ökade kunskaper har förbättrade arbetssätt, särskilda rutiner, omfattande testning och andra förebyggande åtgärder införts på landets särskilda boenden för äldre både i syfte att stoppa smitta från att komma in och att hindra fortsatt spridning i de fall någon person på boendet drabbats.

De stöd som presenteras i detta uppdrag innebär generella rekommendationer för säkra besök. Stort ansvar ligger på verksamheterna som behöver planera och upprätta rutiner för att säkerställa att besök kan ske på ett sätt som inte riskerar att medföra ökad risk för smittspridning och som är anpassade efter lokala förutsättningar. När besöksförbudet upphör gälla har också besökaren ett stort ansvar att, precis som i övriga sammanhang tillämpa Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2020:12) om allas ansvar att förhindra smitta av covid-19 m.m.

Folkhälsomyndigheten ser att det finns många områden som har större betydelse för smittspridning av covid-19 på särskilda boenden än besökssituationen om besöken genomförs på ett medvetet och säkert sätt. God följsamhet till basala hygienregler (Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg (2025:10)) är grunden för att kunna förebygga alla typer av smittspridning. Risk för dropp- och kontaktsmitta, som är huvudsakliga smittvägar för covid-19, minimeras genom basal hygien, rengöring, desinfektion och säker hantering av tvätt och avfall. De allmänna råden om att hålla avstånd, god hygien och att alltid stanna hemma vid minsta symtom är viktiga åtgärder även här. Verksamhetsansvariga och personal i särskilda boendeformer för äldre behöver fortsätta det arbete som inletts under våren med att skärpa och skapa rutiner och förändra arbetssätt. Här ingår både beredskap för konkreta insatser i nutid och att inleda ett långsiktigt förbättringsarbete för att minska effekterna av eventuella kommande utbrott av covid-19.

Den troliga utvecklingen framåt är att vi får lokala utbrott av covid-19. Personal på boenden har en viktig roll att vara observant på diffusa symtom. Att snabbt påbörja generös provtagning och smittspårning är avgörande för att kunna stoppa utbrott med covid-19. Förutom de preventiva stöd och rekommendationer för säkra besök som föreslås av Folkhälsomyndigheten bör verksamheterna kunna få stöd av regionens smittskyddsläkare kring åtgärder, exempelvis vid en utbrottsituation. Folkhälsomyndigheten överväger också att införa nya allmänna råd som kan tillämpas vid lokala utbrott, exempelvis med råd om att man under en begränsad tid bör undvika att besöka särskilda boenden. Folkhälsomyndigheten arbetar även med ett regeringsuppdrag med syfte att undersöka behovet av föreskrifter inom vissa verksamheter som är riktade till äldre personer och verksamheter riktade till personer med funktionsnedsättning för att hindra spridning av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 i sådan verksamhet (S2020/05823/FS (delvis)). I det uppdraget kommer åtgärder för att begränsa spridning av covid-19 och andra smittsamma sjukdomar utifrån ett bredare

perspektiv att föreslås som komplement till detta uppdrag där stöd har avgränsats till besökssituationen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör, Johan Carlson. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Britta Björkholm och Anders Tegnell, enhetschefen Malin Grape och chefsjuristen Bitte Bråstad deltagit. Utredare, Jenny Hellman har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Jenny Hellman